

Carnet de RUTA

SANTES CREUS

Un dels silencis que més estimo, és el que aclapara i tralbalsa Santes Creus. Per això avui només vull parlar d'aquest silenci i del món que em desvetlla. Margino el document, però no oblidat pas el seu esperit vital; m'interessa el per què dels esdeveniments i llur conseqüència en el temps sense perdre'n el foc que ens hi encadena.

La història, inevitablement, és l'aspecte fonamental de la vall del riu Gaià amb el rastre d'abats, reis i nobles que tant afavoriren l'antic monestir cistersenc. Adelita contemplar-la des de qualsevol perspectiva guarnida de pins, pollancre i lladoners, recolzada entre comellars que repunteja la vinya i enfloquen els avellaners.

Santes Creus, ara, m'interessa per la intriga d'aquest silenci que amara i nodreix la solitud rígida i claustral. Gaudir del misteri evocador, sense mesura de temps i defugint la temporada, diem-ne, turística. Evitar els autocats diumengers que improvisen partits de fútbol a la plaça de sant Bernat Calvó i les multituds amb expert, explicant la síntesi històrica i arquitectònica del monument.

Una hora grisa com la d'avui, sense espurna de primavera i ventejada amb violència, té els seus inconvenients. Només pot complaure als que tenim feblesa per les pedres i ens plau de revifar-hi el secret avial. El palau de l'abat, l'església—amb les tombes reials—, el claustre i el seguit de dependències, són reductes del complex religiós del qual podríem parlar-ne molt. Malgrat tot, em plau d'insistir en el silenci que m'acompanya i aprofundeix el ventot que s'afua, dibuixant camins invisibles entre els arcs apuntats o ressonant feréstec dessota les voltes de canó.

Pretinc copar la sensació íntima que es respira a cada estança, nua i desmantellada, perquè l'arqueologia difongui el neguit dels monjos llenguadocians quan organitzaven el país. Si per una banda fou important llur projecció espiritual i piadosa, l'impuls econòmic i social de cara al treball, és cabdal pel desenvolupament que acabaria per encarrilar els segles. Llavors, amb els monjos instal·lats a Santes Creus, els historiadors expliquen que les vinyes del Penedès i les del Camp de Tarragona, van millorar considerablement; els sembrats de La Segarra, rendirien molt més; els garroferars i els ametllers, produïrien més sistemàticament i fins, sembla, la tècnica agro-pecuària del cister influiria a les oliveres de vora de l'Ebre.

Aquí la gent del país—el remença—, més que treba-

llar, aprendria l'ús de les tècniques que els monjos aplicaven amb llur ingeni i experiència, d'acord amb les peculiaritats de la terra conreuada. Però el missatge social no va pas limitar-se a ensinistrar la pagesia, sinó contribuint a la parcel·lació de la propietat i al repoblament de la regió. Foren moltes les finques que, segregades dels senyorius feudals i cedides al monestir, sense arribar encara a l'accés de propietat, afavoriren llur contractació laboral, fent-la molt més humana de quan la terra estava en poder dels terratinents.

Santes Creus, aireferit pel vent i estremint-se de fredors, em suggereix la transcendència social, ferment d'una consciència arrelada als orígens. I l'evocació del pretèrit actualitza la doctrina i fa el Nadal més prometedor, perquè esperona sentiments d'amor i de justícia.

La gestió del cister, a la capçalera de la història, és alliçonadora i actual. La pedra i la terra, són testimonis de l'afany monàstic; promouen la reivindicació i per venen símbol d'uns homes que, sense prescindir de llur hàbit, auster i senyorial, coneixien l'aixada i la fanga i, a la mesura del seu temps, es comprometien a esbandir la fam i la misèria, proclamant la indigència del Crist.

Aquesta tarda, els monjos de Santes Creus, com ombres severes i manyagues, s'han vinculat al meu Nadal, vigents al meu segle, quan els homes malden per un equilibri amb amor i justícia i repudien la guerra i la discriminació que els afronta.

ALOT

OBSEQUIO

De un bonito y elegante
Termómetro

*A todos los clientes y público en general
por cada compra que efectúen a partir del
6 de diciembre al 5 de enero de 1970 en*

**Optica - Relojería
Joyería**

PUIGFERRER

Plaza Mora 1, Tel. 26.12.82 - OLOT